

UITLEG “STAPPENMETHODE”

Rob Brunia en Cor van Wijgerden hebben eind jaren 80 de “Stappenmethode” ontwikkeld waarin men in 6 stappen naar hoog schaakniveau kan doorleren. Door hun achtergrond (sterke schakers, didactiek en beide jarenlange ervaring als leraar en trainer) is er een prima leermethode ontstaan die uniek is in de wereld.

De Stappenmethode is nog steeds in beweging, want er worden jaarlijks verbeteringen, aanpassingen en nieuwe ideeën in de handleidingen en werkboeken doorgevoerd. *Dit geldt echter niet voor de TASC Chess CD-2 (“Tutor”) en de serie Lekker schaken.*

De **Stappenmethode** bestaat momenteel uit de volgende onderdelen:

- ⇒ Voor de docenten zijn er **handleidingen** (voor Stap 1 tot en met 5) waarin voorbeeldlessen, uitleg van de knelpunten van het onderwerp alsmede de concrete bedoelingen van de opgaven in het werkboek worden aangegeven.
- ⇒ Voor de pupillen zijn er de **werkboeken** (Stap 1 tot en met 6 en Opstapje 1 + 2) waarin de uitgelegde stof geoefend kan worden. Doordat er bij de meeste onderwerpen een pagina met korte uitleg staat (“GS”, hetgeen staat voor geheugensteun) zijn de werkboeken ook uiterst geschikt oefenmateriaal voor volwassenen. Inmiddels zijn er ook werkboeken plus en extra verkrijgbaar.
- ⇒ Voor Stap 6 is er een **instructieboek** voor zelfstudie. Hierin worden de onderwerpen van het werkboek Stap 6 uitvoerig behandeld, waarna “verwerking” (opgaven maken) in het dikke werkboek mogelijk moet zijn. Stap 6 is echter niet voor een ieder gegeven: men moet dan qua schaakniveau een behoorlijke topper zijn!
- ⇒ Naast deze klassikale aanpak is er ook nog een individuele uitgave **Lekker schaken** (uitgegeven door Tirion, maar inmiddels niet meer verkrijgbaar) die met name voor volwassenen bedoeld is, maar ook voor – individueel – onderwijs aan kinderen gebruikt kan worden. In deze uitgaven worden de onderwerpen uitgelegd gevolgd door een aantal opgaven.
- ⇒ Tenslotte zijn er ook versies van de stappenmethode verschenen voor de computer. De **TASC Chess-CD 2** (“Tutor”) waar de eerste vijf stappen en het sterke schaakprogramma “Chessica” op staan bestaat al langer. Dezelfde opbouw als de andere componenten van de Stappenmethode. Een prima manier om schaken te leren of als aanvulling op de klassikale lessen. Deze CD rom maakt tevens deel uit van het lidmaatschapspakket van SpeelZ. Geheel nieuwe versies van de eerste drie stappen (**Chess Tutor 1, 2 en 3**) zijn inmiddels ook verkrijgbaar. De verschillen met de TASC Chess-CD 2 zijn:
 - Er draait op de achtergrond een schaakprogramma, een engine. De oude Tutor kon niet schaken en dat was een enorm gemis. Elk antwoord van de gebruiker moest apart worden afgevangen en vanwege het enorme werk dat dat met zich meebracht, kwam meestal de boodschap: “Het antwoord is fout.” Nu komt deze boodschap al veel genuanceerder (“De koning staat schaak, maar zwart kan nog een zet spelen.”) en speelt de computer een tegenzet. Dat verklaart heel veel meer.
 - Dankzij het schaakprogramma kan er veel meer aandacht zijn voor vaardigheidsoefeningen. Je kunt stellingen uitspelen en zelfs hele partijen. In stap 1 kan zelfs een beginner winnen, doordat de schaakengine stukken weggeeft en zich mat laat zetten.
 - Er is een speciaal speelprogramma gemaakt om de spelletjes uit stap 1/2 te spelen. Spelletjes zonder koningen, vangspelen, munten slaan, enz.
 - In de loop der jaren is ook in de boekversie van de Stappen het een en ander veranderd. In de plusboeken staan veel andersoortige oefeningen, die naast leerzaam ook nog leuk zijn. Dit soort oefeningen (routeplanners e.a.) is ook opgenomen.

- Elke stap is veel uitgebreider. Bijna elke les in Stap 1 bestaat uit: een instructieles, basisoefeningen, spelletjes, extra oefeningen, toetsen en partij spelen. Bij elkaar al gauw 1700 opgaven en een 60-tal spelletjes. In Stap 2 staan zelfs 1960 opgaven en 84 spelletjes/uitspeelstellingen.
- De grafische mogelijkheden zijn op de computer natuurlijk ook toegenomen. Van pijlen, rondjes, vierkantjes, letters en cijfers op het bord wordt dan ook veelvuldig gebruik gemaakt.

De werkboeken, handleidingen, Chess Tutor 1 t/m 3 zijn allemaal volgens dezelfde structuur gemaakt, maar de instructie (“de les”) en de opgaven zijn steeds weer verschillend. Vandaar dat ze elkaar prima aanvullen: prima als extra oefenmateriaal, herhalingsmateriaal of “verrijkmateriaal”. Schaakclubs zouden (nieuwe) leden materiaal uit deze serie kunnen aanbieden om hen te stimuleren (thuis) aan schaakstudie te doen.